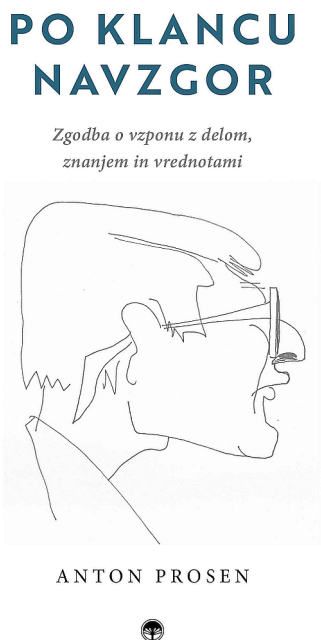

Anton Prosen: Po klancu navzgor, zgodba o vzponu z delom, znanjem in vrednotami

Anton Prosen: Moving Up the Slope, a Story of Growing through Work, Knowledge, and Values

Joc Triglav

	<table> <tr> <td>Podnaslov</td> <td><i>Zgodba o vzponu z delom, znanjem in vrednotami</i></td> </tr> <tr> <td>Založba</td> <td><i>Primus</i></td> </tr> <tr> <td>Avtor</td> <td><i>Anton Prosen</i></td> </tr> <tr> <td>EAN</td> <td><i>9789617263053</i></td> </tr> <tr> <td>Leto izdaje</td> <td><i>2025</i></td> </tr> <tr> <td>Št. strani</td> <td><i>323</i></td> </tr> <tr> <td>Širina</td> <td><i>165 mm</i></td> </tr> <tr> <td>Višina</td> <td><i>230 mm</i></td> </tr> <tr> <td>Globina</td> <td><i>28 mm</i></td> </tr> <tr> <td>Vezava</td> <td><i>Mehka</i></td> </tr> </table>	Podnaslov	<i>Zgodba o vzponu z delom, znanjem in vrednotami</i>	Založba	<i>Primus</i>	Avtor	<i>Anton Prosen</i>	EAN	<i>9789617263053</i>	Leto izdaje	<i>2025</i>	Št. strani	<i>323</i>	Širina	<i>165 mm</i>	Višina	<i>230 mm</i>	Globina	<i>28 mm</i>	Vezava	<i>Mehka</i>
Podnaslov	<i>Zgodba o vzponu z delom, znanjem in vrednotami</i>																				
Založba	<i>Primus</i>																				
Avtor	<i>Anton Prosen</i>																				
EAN	<i>9789617263053</i>																				
Leto izdaje	<i>2025</i>																				
Št. strani	<i>323</i>																				
Širina	<i>165 mm</i>																				
Višina	<i>230 mm</i>																				
Globina	<i>28 mm</i>																				
Vezava	<i>Mehka</i>																				

Uvod

Dr. Anton Prosen je nam geodetinjam in geodetom znan predvsem kot dolgoletni profesor na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in kot glavni urednik naše revije Geodetski vestnik med letoma 2003 in 2013. Širše je v strokovni in splošni javnosti prepoznaven kot družbeno angažiran strokovnjak za prostorsko in ruralno planiranje. Tudi po upokojitvi pred dobrim desetletjem ostaja dejaven v stroki ter predvsem na področju društvenih in humanitarnih dejavnosti.

Tako imenovano tretje življenjsko obdobje je tudi priložnost, da se človek ozre nazaj na prehojene poti. Dr. Prosen pa ni ostal samo pri tem, temveč je naredil še korak naprej. S svojim doslej skritim talentom je namreč svoje prehojene življenjske poti in dosežke skrbno zbral ter jih v »besedi in sliki« imenitno predstavil v knjigi *Po klancu navzgor*, ki jo je izdal decembra lani pri založbi Primus. Knjiga bralcu ponuja

temeljito vpogled v avtorjevo osebno življenjsko zgodbo, v kateri nam skozi čas in prostor predstavi svoje pomembne življenjske, strokovne in znanstvene izzive, ob katerih postopoma najde pravo mesto in veljavo v svetu. Pri tem avtor osebno raven dogodkov prepleta z vsakokratnimi družbenimi okoliščinami. S tem knjiga presega golo avtobiografijo in pridobi višjo, univerzalno vrednost, ki jo še podkrepijo splošno zanimive tematike, kot so delovna etika, vztrajnost, pomen družine in širše skupnosti, medgeneracijski odnosi, iskanje identitete med mestom in podeželjem ter številna druga osebna razmišljanja o družbeno pomembnih vprašanjih. V naslednjih odstavkih želim s kratkim obrisom vsebine in z utrinki citatov bralke in bralce povabiti, da to iskreno napisano in lepo berljivo knjigo čim prej vzamejo v branje.

»Res razmišljam, ali sem vse to, kar vam skušam napisati, bil res jaz.«

Po klancu navzgor

Avtor opis svoje poti »po klancu navzgor« začne v rodni vasi Jasen pri Ilirski Bistrici in v začetnem poglavju podrobno opiše zgodovino svojih rodbinskih vezi in okoliščine, v katerih je na vasi po drugi svetovni vojni preživljal otroštvo in osnovno šolanje tja do začetka šestdesetih let prejšnjega stoletja. Bralci starejše, tako imenovane baby boom generacije bodo v teh opisih prepoznali marsikatero zanimivo podrobnost, s katero se bodo lahko sami poistovetili in se vrnili v čas lastnih otroških let. Mlajšim generacijam pa so lahko dragocen vir informacij o takratnem življenju na vasi. Avtor je že v ranem otroštvu naznanil družini, da ne bo kmet, saj je bila njegova želja po znanju premočna, da bi ostal doma na vasi in prevzel družinsko kmetijo. Medtem ko se je bil sprva v zgodnjem otroštvu navduševal nad bliščem duhovniškega poklica, ga je kasneje nepreklicno očaral poklic geodeta. V knjigi izvemo, da je bila to zasluga »gospoda inženirja« geodeta Matije Klariča, ki je takrat večkrat prihajal v Jasen zaradi parcelacije gmajne. (Op. p.: Matija Klarič (1912–2003) je bil znani slovenski geodet, njegove geodetske strokovne prispevke oziroma prispevke o njem lahko najdemo tudi v digitalnem arhivu letnikov Geodetskega vestnika, na primer v številkah 1989/1, 2002/3, 2004/1.)

»Moj najljubši predmet je bil zemljepis, znal sem lepo risati zemljevide.«

Starši so si predvsem želeli, da bi po osnovni šoli ostal doma in postopoma prevzel kmetijo. Ob spodbudi in priporočilih učiteljev iz osnovne šole so se starši kljub lastnim željam, skrbem in pomislekom naposled strinjali, da se vpiše na srednjo strokovno šolo, na kateri bi imel zagotovljeno pot do poklica in zasluga. Najvišje na seznamu poklicnih želja je bilo seveda šolanje za geometra, ki ga je takrat izvajala Gradbena tehniška šola – geodetski odsek v Ljubljani. Pri petnajstih letih je tako z dotedanjih vaških poti pogumno stopil na ulice glavnega mesta in zakorakal zelenemu poklicu naproti. Med šolanjem je z opravljanjem počitniške prakse na katastrskem uradu v Ilirski Bistrici pridobival praktično znanje in izkušnje o delovanju zemljiškega katastra in tudi zemljiške knjige. Za zadnja dva letnika srednje šole so mu odobrili tudi občinsko štipendijo. V okviru šolsko organizirane počitniške prakse so bili dijaki vključeni v operativno izvajanje nove izmere na terenu in tako spoznavali metode merjenja in delo geometra v praksi. Tudi seminarska naloga z naslovom *Izmera zemljišč za urbanistične namene* je bila kot del zaključnega izpita povsem praktične narave. S končano srednjo šolo je pridobil naziv »geodetski tehnik«.

»Ko si pred pragom zaposlitve, se zresniš in imaš pred seboj polno življenjskih načrtov.«

Prvo zaposlitev je dobil na Občini Ilirska Bistrica kot referent za komunalne zadeve. Njegova velika želja je sicer bila nadaljevanje študija na fakulteti, vendar na občini še ni bilo finančnih možnosti za dodeli-

tev kadrovske štipendije. Ob zaposlitvi se je vse bolj angažiral pri delu z mladino in pri dvajsetih letih prevzel vodenje mladinske organizacije v občini in se pri tem resnično izkazal z vodenjem več uspešnih in odmevnih projektov trajnega značaja. Kljub uspešnemu delu v lokalni mladinski politiki je bila želja po nadaljevanju študija in pridobivanju znanja vseeno premočna, njegovi življenjski cilji so bili namreč osredotočeni na univerzitetno izobrazbo na področju urbanizma in prostorskega planiranja.

»Znanje daje človeku moč, avtoriteto in končno tudi svobodo.«

Želeni dvostopenjski študij je bil takrat mogoč na geodetsko-komunalnem oddelku Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo (FAGG), kjer so se šolali bodoči geodetsko-komunalni inženirji. Po pridobitvi štipendije za študij pri lokalnem podjetju se je velika želja za vpis na univerzo lahko začela uresničevati. Obdobje študija je v knjigi podrobno opisano, vključno z vsemi dvomi, skrbmi in tegobami glede študijskih obveznosti, in prepleteno s spodbudnimi zgodbami iz študentskega življenja, ki bodo prenekateremu bralcu knjige priklicale spomine na lastna študijska leta. Avtor spada v srečno generacijo študentov, ki se je med študijem leta 1969 iz dotrajane stare stavbe fakultete preselila v krasno novo stavbo na Jamovi cesti 2.

»Bili so res lepi časi, takrat je bilo samoumevno, da smo si med seboj pomagali.«

S študijem so se širila strokovna obzorja tudi z možnostjo opravljanja počitniške prakse v tujini. Avtor je to možnost izkoristil za obvezno študentsko prakso po tretjem letniku, ki jo je opravil na uradu za izmero in zemljiški kataster mestne uprave Duisburg v Nemčiji. Iz zdravstvenih razlogov je moral študij sprva zaključiti na prvi stopnji kot »geodetsko-komunalni inženir«, čeprav je bil že absolvent s skoraj vsemi opravljenimi izpiti za drugo stopnjo študija, ki jo je, takrat že redno zaposlen in z mlado družino, uspešno zaključil nekaj let kasneje in pridobil naziv »diplomirani geodetsko-komunalni inženir«.

»Z diplomom druge stopnje pa se moje izobraževanje še ni končalo.«

Z diplomom na prvi stopnji se je najprej zaposlil kot pripravnik na inštitutu Geodetskega zavoda SRS in se vključil v raziskovalno delo, ki je segalo čez meje osnovnega zemljemerstva in zajemalo področje prostorskih informacijskih sistemov v povezavi z zemljiškim katastrom in zemljiško knjigo. Raziskovalno delo je kmalu moral zaključiti, ker je bil v dogovoru med Geodetskim zavodom, Republiško geodetsko upravo in Občino Ilirska Bistrica imenovan za načelnika občinske geodetske uprave. Kljub nekaterim strokovnim dvomom in stresu ob spremembi zaposlitve se je z novim elanom in pričakovanji vrnil v domači kraj.

»Torej je včasih ljubezen tista, ki narekuje pomembne življenjske odločitve.«

Delo načelnika občinske geodetske uprave je bilo odgovorno in pomembno za urejene medlastniške odnose in podporo gospodarskemu razvoju v lokalnem okolju. Dvomi in skrbi glede lastne strokovne usposobljenosti za delo v katastru so s sprotnim pridobivanjem novih znanj in praktičnih izkušenj postopoma izginili. Kot načelnik je uspešno poskrbel tudi za primerne delovne prostore in opremo občinske geodetske uprave ter izboljšanje delovnih pogojev. To je bilo tudi obdobje ustavnih sprememb in posledično sprejete nove republiške geodetske zakonodaje, ki je postavila nove temelje delovanja geodetske službe. Ob vsej dinamiki sprememb je postal tudi ponosni oče sinu ter zaključil študij z diplomom na drugi stopnji. Čas je bil pravi, da si mlada družina poišče nov prostor pod soncem.

»... smo prvič skupaj zaživelimi kot družina; ja, srečna mlada družina smo bili.«

Že med šolanjem je bila avtorjeva močna želja delati na področju urbanizma. Uresničila se je s selitvijo v novo stanovanje v Novi Gorici in zaposlitvijo na prostem delovnem mestu svetovalca za urbanizem na tamkajšnji občini. Delovno okolje in razmere so bile v tem po vojni povsem na novo zgrajenem mestu povsem drugačne. Izjemno pomembno vlogo sta imela prostorsko planiranje in načrtovanje urbanističnega razvoja. Avtor je hitro naredil naslednje korake na svoji poti »po klancu navzgor«, najprej z izvolitvijo na položaj predsednika občinskega komiteja za komunalne in gradbene zadeve, kasneje pa s prevzemom mesta namestnika direktorja na občinskem Zavodu za družbeno planiranje. Po vsej Sloveniji je primanjkovalo tovrstno izobraženega kadra, zato se je avtor v želji po novih, širših znanjih za strokovno delo leta 1980 vpisal v Interdisciplinarni podiplomski študij prostorskega in urbanističnega planiranja (IPŠPUP) na FAGG v Ljubljani.

»Geodetski dan v Novi Gorici je bil zame prelomni trenutek – prvič sem nastopil z referatom ...«

V tem času so na pobudo Zveze geodetov Slovenije primorski geodeti ustanovili Primorsko geodetsko društvo. Avtor je postal njegov prvi predsednik in društvo je nato leta 1980 organiziralo medijsko odmeven 13. Geodetski dan v Novi Gorici z naslovom *Današnji pogledi na vlogo zemljiškega katastra*. Istege leta je sledila ponovna selitev na študij, v podnajemniško sobo v Ljubljani, začasno brez družine. To je bila dodatna motivacija za hiter zaključek podiplomskega študija in avtor se je leta 1983 zaposlil na mestu asistenta v okviru Katedre za prostorsko planiranje na Oddelku za geodezijo FAGG. Avtor ob tem opisuje svoj nemir in stres zaradi kadrovskih zapletov z geodetsko upravo, težav z menjavo stanovanja in z vzpostavitvijo normalnih pogojev za skupno življenje z družino. Po obdobju tovrstnih šokov so se leta 1985 razmere umirile in lahko se je posvetil pedagoškemu delu na fakulteti ter leta 1986 uspešno zagovarjal magistrsko nalogo, ki je izšla tudi v knjigi z naslovom *Planiranje podeželskega prostora*.

»Sam sem zagovornik tega, da pozabimo, kar je bilo, in živimo za danes in za jutri, ne za včeraj.«

Avtor je ob pedagoškem delu na fakulteti svojo karierno pot »po klancu navzgor« usmeril v pridobitev akademskega doktorskega naziva z željo in ciljem, da bi s svojim raziskovalnim delom obogatil stroko ter prispeval k razvoju prostorske in geodetske znanosti. Ker se je že z magistrsko nalogo usmeril na prostorsko problematiko podeželskega prostora, je z doktorskim študijem želel nadaljevati v tej smeri in uvesti povsem novo področje urejanja podeželskega prostora. Pri iskanju možnosti za dodatno strokovno izpopolnjevanje v tujini mu je uspelo pridobiti soglasja za pripravo doktorske disertacije na katedri za urejanje zemljišč in razvoj podeželja na Tehniški univerzi v Münchnu. Po skrbni in poglobljeni pripravi doktorske disertacije v Nemčiji je disertacijo z naslovom *Urejanje podeželskega prostora s poudarkom na ekološkem vrednotenju* uspešno zagovarjal leta 1993 na Univerzi v Ljubljani.

»... saj mora biti univerzitetni predavatelj najmanj deset let pred prakso.«

Iz knjige izvemo, da je avtor na fakulteti postopoma napredoval po lestvici nazivov delovnih mest od asistenta do visokošolskega učitelja in docenta ter v zadnjem obdobju delovne dobe v naziv izrednega profesorja. Na Oddelku za geodezijo je bil nosilec večjega števila predmetov, prav tako je predaval na nekaterih drugih fakultetah Univerze v Ljubljani in Mariboru. Kot nosilec predmetov je sodeloval tudi na podiplomskih študijih Univerze v Ljubljani ter kot gostujoči predavatelj na podiplomskih študijih Univerze v Zagrebu in Univerze v Sarajevu. Ključna področja njegovega poučevanja so bila ruralno plani-

ranje, prenova podeželja, agrarne operacije, urejanje kmetijskih zemljišč, ekologija podeželja, prostorsko planiranje idr. Poseben dosežek avtorjevega pedagoškega dela so bila mentorstva pri res velikem številu diplomskih nalog ter magistrskih in doktorskih nalog.

»Imel sem dobre življenjske izkušnje. In studentje, mladi ljudje, so to kmalu zaznali.«

Posebno poglavje, na katero je avtor upravičeno izjemno ponosen, je obdobje med letoma 2003 in 2013, ko je bil glavni urednik našega glasila Geodetski vestnik. V tem času je z napornim lastnim angažiranjem po uredniški in organizacijski plati skrbel za visok nivo prispevkov v reviji ter v svojih skrbno pripravljenih uvodnikih opozarjal na pomembnost celovitega razvoja geodetske stroke in znanosti, na pomen dviga družbenega ugleda geodetske stroke ter na vsakokratne druge številne aktualne teme geodetske službe. Med njegovim urednikovanjem je revija praznovala petdeset let obstoja. Pomemben jubilej revije smo geodeti proslavili s slavnostno akademijo, njen visok družbeni ugled pa je potrdila tudi medalja za zasluge, ki jo je takratni predsednik države dr. Janez Drnovšek podelil Zvezi geodetov Slovenije za dolgoletno uspešno delovanje in zasluge za razvoj geodetske stroke ob 55-letnici delovanja in 50-letnici izdajanja strokovnega glasila Geodetski vestnik.

»Revija je prestala vsa testiranja in bila dejansko uvrščena v prestižno bazo podatkov SCI.«

Leta 2010 se je avtor po štiridesetih letih aktivne delovne dobe upokojil. V počastitev in priznanje njegovega prispevka k razvoju področja urejanja podeželskega prostora so njegove kolegice in kolegi organizirali interdisciplinarno strokovno srečanje z okroglo mizo, kulturnim programom in odličnim kulinaricnim druženjem, izdali pa so tudi obsežno jubilejno monografijo ob upokojitvi z naslovom *Podeželje na preizkušnji*. Tako se je avtorjeva aktivna delovna doba zaključila na svetovljanski, znanstveno primeren, slavnosten in tudi medijsko odmeven način.

»Bil je to vsaj zame nepozaben majski večer.«

Avtor je ostal aktiven tudi po upokojitvi. Z uredniškim delom za Geodetski vestnik in tudi s predavanji na fakulteti je zaključil leta 2013. Zveza geodetov Slovenije mu je na slavnostni akademiji v počastitev evropskega dneva geodetov in geoinformatikov leta 2014 podelila plaketo za življenjsko delo na področju geodezije in urejanja prostora. Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo mu je leto pred upokojitvijo podelila zlato plaketo, ob stoletnici fakultete leta 2019 pa srebrno plaketo. Leta 2016 mu je nekdanja domača Občina Ilirska Bistrica za njegov prispevek k razvoju občine podelila naziv častnega občana. Avtor pa s svojo vztrajno delavnostjo ostaja aktiven tudi na drugih področjih, bodisi s svojimi strokovnimi izkušnjami ali zanimivimi temami in izzivi za tretje življenjsko obdobje na društvenem in humanitarnem področju, kar opiše v zaključnem delu knjige.

»... upam, da bralcev in bralk nisem razočaral z opisom prehojene življenjske poti.«

Zaključek

Po čem spoznamo dobro napisano knjigo? Po dejstvu, da nam je žal, da je že konec! Prav med takšne knjige lahko štejemo opisano *Po klancu navzgor*. Gornji hiter sprehod skozi vsebino lahko ponudi le grobo kronološko ogrodje številnih zanimivih avtorjevih življenjskih in strokovnih zgodb, ki se ob prebiranju predstavijo v vsej svoji pisani raznolikosti. Avtor se na svoji zaviti poti »po klancu navzgor«

nenehno srečuje z bodisi lastnimi ali tujimi dvomi in preizkušnjami, ki jih zgolj z (za)upanjem ni mogoče premagovati, temveč je bila za to potrebna izjemna vztrajnost, kakor tudi neomajna etika in trdna odločenost za doseganje vsakokratnih ciljev. Avtor se je skozi čas v tem izmojstril, nekdanje dvome fanta s podeželja je postopoma zamenjala samozavest širine domačih in tujih pridobljenih znanj in izkušenj o urejanju prostora, še posebej podeželskega. Njegov bližajoči se visok življenjski jubilej pa bo zanj verjetno še dodatna spodbuda za uresničevanje novih načrtov in za doseganje novih ciljev.

Modrost starega angleškega pregovora »Kjer je volja, je tudi pot.« (angl. *Where there is a will, there is a way.*) po mojem mnenju v kar pravi meri odraža avtorjevo življenjsko filozofijo, ki se nam skozi posamezne zgodbe v knjigi vedno znova navdihujoče razkriva. Avtor je s svojim pisanjem in izdajo knjige najprej prijetno presenetil sebe samega, odtlej pa s svojo knjigo in zgodbami v njej prijetno preseneča tudi nas bralce. Če tega doslej še niste storili, je zdaj pravi čas, da knjigo vzamete v roke tudi sami. Gotovo boste v njej poleg obilice zanimivega branja našli tudi prenekatero izkušnjo ali iskrico, ki vas bo spodbudila k razmisleku o vaših lastnih življenjskih in kariernih poteh »po klancu navzgor«.